

Louter benchmarken

WAARDE VAN GELIJKENISKAARTEN VOOR DE DRECHTSTEDEN

Inhoud

1. Lijken Drechtstedengemeenten op elkaar?
2. Niet-Drechtstedengemeenten in de Top-10's
3. Potentiële benchmarkgemeenten

In hoeverre lijken de Top-10's van de zeven gemeenten op elkaar? Die van Hardinxveld-Giessendam is volledig uniek: geen van de tien gemeenten in hun Top-10 komt terug in een Top-10 van een andere Drechtstedengemeente. Die van Papendrecht en Alblasterdam bevatten daarentegen negen gemeentenamen die ook terugkomen bij minimaal één andere Drechtstedengemeente. In Sliedrecht en Zwijndrecht ligt dit aantal op acht, in Hendrik-Ido-Ambacht op zes en in Dordrecht op vijf.

Onderzoekresultaten van de Drechtstedengemeenten worden geregeld afgezet tegen het gemiddelde van de regio. Als Onderzoekcentrum Drechtsteden doen we dat zelf vaak niet anders. Gezien de bestuurlijke samenwerking en de ligging van de gemeenten ligt dit ook zeker voor de hand. Maar lijken de Drechtstedengemeenten ook inhoudelijk op elkaar? Bureau Louter publiceerde medio juni 2016 *De bijzonderheidskaart van Nederland*. Hiermee wordt voor gemeenten duidelijk op welke tien andere gemeenten ze het meest lijken. Nuttige input om beter te benchmarken?

Op de website van Bureau Louter (<http://www.bureaulouter.nl/>) lezen we dat zij "aan de hand van 106 zorgvuldig geselecteerde indicatoren, verdeeld over negen rubrieken, voor elke gemeente de afwijking... van het nationaal gemiddelde" hebben bepaald. En daarmee geeft het Bureau tegelijkertijd inzicht in de vraag: "Op welke gemeenten lijk ik het meest?" In deze factsheet gaan we in op drie vragen: in hoeverre lijken de Drechtsteden volgens Bureau Louter op elkaar? Welke niet-Drechtstedengemeenten komen terug in de Top-10's van de Drechtstedengemeenten? En wat zijn voor Drechtstedengemeenten potentiële benchmarkgemeenten?

1 Lijken Drechtstedengemeenten op elkaar?

Om te zien of de Drechtstedengemeenten volgens Bureau Louter op elkaar lijken, hebben we tabel 1 gemaakt:

- Voor *Alblasterdam*, *Papendrecht* en *Sliedrecht* geldt dat er drie andere gemeenten in de regio zijn die bij hen in de Top-10 staan. Zij lijken dus redelijk goed op de Drechtstedengemeenten, maar vooral ook op elkaar.
- *Zwijndrecht* staat ook in de Top-10 van deze drie gemeenten, maar in de Top-10 van Zwijndrecht komt geen van deze drie gemeenten voor.
- *Dordrecht* kent maar één regiogemeente in de Top-10 (Zwijndrecht, en dan wel op de 1e plaats) en komt zelf alleen voor in de Top-10 van Zwijndrecht.
- De top-10 van *Hendrik-Ido-Ambacht* bevat twee andere Drechtstedengemeenten, maar de gemeente komt zelf niet terug in de Top-10's van andere Drechtstedengemeenten.
- In de Top 10 van Hardinxveld-Giessendam komt geen enkele Drechtstedengemeente voor en zij staan zelf ook in geen enkele Top-10.

Tabel 1 Drechtstedengemeenten in eigen Top-10 en zelf in Top-10 andere Drechtstedengemeenten

staat de Drechtstedengemeente...	Alblasterdam	Dordrecht	Hardinxveld-Giessendam	Hendrik-Ido-Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	totaal
In de Top-10 van...								
<i>Alblasterdam</i>								3
<i>Dordrecht</i>								1
<i>Hardinxveld-Giessendam</i>								0
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>								2
<i>Papendrecht</i>								3
<i>Sliedrecht</i>								3
<i>Zwijndrecht</i>								2
totaal	3	1	1	0	3	2	4	14

2 Niet-Drechtsteden-gemeenten in de Top-10's

Welke gemeenten staan verder nog in de Top-10's van meest op de Drechtstedengemeenten gelijkende gemeenten? In één op de drie gevallen gaat het om een gemeente van buiten de provincie Zuid-Holland. We zien verschillen per gemeente. Voor Hendrik-Ido-Ambacht geldt dat de gehele Top-10 bestaat uit gemeenten uit de eigen provincie; in Hardinxveld-Giessendam ligt dit aantal op drie. Gemeenten van buiten Zuid-Holland komen vaak maar één keer in de Top-10 terug. Uitzonderingen zijn Roosendaal en Vlaardingen (in de Top-10 van Dordrecht en Zwijndrecht), Nijkerk (bij Alblasserdam en Papendrecht) en Waalwijk (Sliedrecht en Zwijndrecht).

Als we kijken naar de Zuid-Hollandse niet-Drechtstedengemeenten die minimaal twee keer in een Top-10 van een Drechtstedengemeente staan, komen er acht gemeenten bovendien (tabel 2). Ridderkerk is de gemeente die het vaakst in de Top-10 staat van een Drechtstedengemeente, namelijk vier keer (en dan ook vaak op de eerste of tweede plek). Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht en Alblasserdam (deels) worden vaak in één adem genoemd met Krimpen aan den IJssel, Alphen aan den Rijn, Barendrecht en Zuidplas. In de Top-10 van Sliedrecht en Zwijndrecht staan zowel Leerdam als Gorinchem. De Top-10 van Dordrecht kent het laagste aantal niet-Drechtstedengemeenten uit Zuid-Holland die ook in een andere gemeente voorkomen. De tien gemeenten in de Top-10 van Hardinxveld-Giessendam zijn uniek: ze komen niet voor in de top-10 van een andere gemeente in de Drechtsteden.

Tabel 2 Zuid-Hollandse niet-Drechtstedengemeenten die meest lijken op Drechtstedengemeenten

	Krimpen a/d IJssel	Alphen a/d Rijn	Barendrecht	Zuidplas	Ridderkerk	Leerdam	Capelle a/d IJssel	Gorinchem	totaal
Hendrik-Ido-Ambacht	1	1	1	1					4
Papendrecht	1	1	1	1	1				5
Alblasserdam	1	1			1	1			4
Sliedrecht					1	1		1	3
Zwijndrecht					1	1	1	1	4
Dordrecht							1	1	2
Hardinxveld-Giessendam									0
totaal	3	3	2	2	4	3	2	3	22

3 Potentiële benchmarkgemeenten

Wat kunnen we leren uit de analyse en Top-10's van Bureau Louter? Het is voor Drechtstedengemeenten niet altijd even logisch om te benchmarken met het regionale gemiddelde. Elke gemeente, met uitzondering van Hardinxveld-Giessendam, heeft weliswaar minimaal één gemeente uit de regio in de eigen Top-10 staan, maar dit zijn er nooit meer dan drie. Drechtstedengemeenten lijken soms meer op andere Zuid-Hollandse gemeenten. Drechtstedengemeenten laten zich dan ook het beste vergelijken met één of meerdere Drechtstedengemeente aangevuld met, mede beïnvloedt door het onderwerp, andere gemeenten. Die gemeenten hebben we middels deze factsheet geïdentificeerd:

- *Papendrecht, Alblasserdam en Sliedrecht* laten zich het beste met elkaar en Zwijndrecht vergelijken. De twee eerstgenoemde gemeenten kunnen dit aanvullen met de Zuid-Hollandse gemeenten Krimpen a/d IJssel, Alphen a/d Rijn, Barendrecht en Zuidplas. Sliedrecht kijkt verder naar het oosten (Leerdam, Gorinchem).
- *Hendrik-Ido-Ambacht* kijkt ook naar Krimpen a/d IJssel, Alphen a/d Rijn, Barendrecht en Zuidplas, alsmede naar de regiogemeenten Papendrecht en Alblasserdam.
- *Zwijndrecht* kan beter kijken naar Dordrecht en Papendrecht en middelgrote Zuid-Hollandse gemeenten (Leerdam, Capelle a/d IJssel, Gorinchem).
- *Dordrecht en Hardinxveld-Giessendam* staan het verst af van het 'Drechtsteden-gemiddelde' en doen er goed aan om buiten de deur te kijken. Hoewel *Dordrecht* kan kijken naar Zwijndrecht, lijken het vooral veel op andere grotere gemeente – wat goed aansluit bij hun traditie om te kijken naar de G32. Voor *Hardinxveld-Giessendam* is het meeste maatwerk nodig om tot geschikte benchmark-gemeenten te komen.

Welke gemeenten lijken volgens Bureau Louter wel op Hardinxveld-Giessendam? Dit zijn allemaal gemeenten die in de "Bible belt" liggen. Zoals Giessenlanden, Molenwaard en Zederik in de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden, het niet heel ver weg Aalburg en Werkendam en het verder weg gelegen Neder-Betuwe, Barneveld, Putten, Rijssen-Holten en Zwartewaterland.

Dordrecht vergelijkt zich vaak met de G32. Vier G32-gemeenten staan ook in de Top-10 van Dordrecht: Deventer, Gouda, Roosendaal en Schiedam.

106 indicatoren

Bureau Louter heeft op 106 indicatoren bepaald in hoeverre gemeenten op elkaar lijken. Dit deden ze op de thema's: economische structuur, economische vernieuwing, welvaart, arbeidsaanbod, bevolkingsdynamiek, woningmarkt en woon-omgeving, onderwijsaanbod, politiek en samenleving en ruimte, ligging en infra-structuur. Op de website kan per gemeente een overzicht worden gecreëerd met de top-10 van gemeenten die er het meest op lijken.

Het bureau geeft geen inzicht in de achterliggende data. Daardoor valt niet te zeggen op welk thema de afstand tussen de Drechtstedengemeenten groot of klein is.

dr. Bart van der Aa
juli 2016

Postbus 619
3300 AP Dordrecht
(078) 770 39 05

ocd@drechtsteden.nl
www.onderzoekcentrumdrechtsteden.nl